

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.012.03.2019

Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
st. bryg. Andrzej Kaźmierak
Komenda Powiatowa PSP
ul. Henryka Sienkiewicza 2A
66-600 Krosno Odrzańskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*P/19/111 - Urządzenie i utrzymanie pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych
w województwie lubuskim*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim, ul. Henryka Sienkiewicza 2A, 66-600 Krosno Odrzańskie (dalej: <i>Komenda</i> lub <i>PSP</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Kaźmierak, Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim, od 30 stycznia 2018 r. (dalej: <i>Komendant</i>). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Bogdan Śnieżek (od 28 lutego 2017 r. do 29 stycznia 2018 r.), Piotr Radny (od 1 czerwca 2002 r. do 27 lutego 2017 r.).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawidłowość wykonywania czynności kontrolno-rozpoznawczych dotyczących pasów przeciwpożarowych. 2. Prawidłowość nadzoru nad wykonywaniem obowiązków związanych z urządzeniem i utrzymaniem pasów przeciwpożarowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 (do czasu zakończenia kontroli) oraz lata wcześniejsze w zakresie zdarzeń i danych niezbędnych do dokonania ocen.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontrolerzy	1. Marzena Mielcarek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/114/2019 z 11 września 2019 r. 2. Rajmund Aszkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LZG/113/2019 z 11 września 2019 r.

(akta kontroli str.1-4)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o *NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Komenda właściwie sprawowała nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych w zakresie urządzania i utrzymania pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych na obszarze powiatu.

Komendant zapewnił odpowiednie przygotowanie organizacyjne, a czynności kontrolno-rozpoznawcze były prowadzone przez strażaków posiadających wymagane kwalifikacje. PSP weryfikowała prawidłowość wykonania i utrzymania pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych podczas prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych w nadleśnictwach (w 2017 r.³) oraz prowadząc te czynności u zarządcy linii kolejowych (w 2019 r.).

Stwierdzone nieprawidłowości, dotyczące m.in. terminowości prowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz niepełnej rzetelności prowadzonej dokumentacji, nie miały znaczącego wpływu na realizację zadań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość wykonywania czynności kontrolno-rozpoznawczych dotyczących pasów przeciwpożarowych

Opis stanu faktycznego

1.1. Stosownie do *Regulaminu Organizacyjnego*⁵, nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych na terenie działania Komendy, rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń poprzez przeprowadzanie czynności kontrolno-rozpoznawczych, inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu należą do zadań Wydziału Operacyjno, Kontrolno-Rozpoznawczego.

(akta kontroli str. 46-49)

Zadania z zakresu spraw kontrolno-rozpoznawczych zostały zawarte w zakresie zadań, uprawnień i odpowiedzialności zastępcy naczelnika ww. wydziału⁶.

(akta kontroli str. 62-69)

1.2. W latach 2017-2019⁷ Komenda odnotowała jeden pożar lasów przy liniach kolejowych, który objął lasy państwowe. Powierzchnia ww. pożaru wyniosła 0,07 ha. Komenda odnotowała również, w ww. okresie, 19 pożarów przy liniach kolejowych o łącznej powierzchni 3,297 ha. W ewidencji Komendy widnieją m.in.:

- z dnia 30.04.2019 r. – pożar trawy na nasypie kolejowym w miejscowości Wężyska zagrażający terenom leśnym znajdującym się wzdłuż nasypu na długości kilku kilometrów, w wyniku którego zniszczeniu uległo ok. 1 ha trawy na nasypie oraz pasa przeciwpożarowego oraz pożar ok. 0,5 ha traw na nasypie kolejowym wzdłuż

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Urządzenie i utrzymanie pasów przeciwpożarowych sprawdzono również w toku czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzonych 26 marca 2018 r. w Nadleśnictwie Gubin.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Zarządzenie nr 26/2018 Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Komendy Powiatowej PSP w Krośnie Odrzańskim. Do czasu wprowadzenia ww. regulaminu wskazane sprawy kontrolno-rozpoznawcze należały do zadań Zastępcy Komendanta.

⁶ Stosownie do zakresu zadań, uprawnień i odpowiedzialności z 1 kwietnia 2019 r. Wcześniej (od 5 marca 2018 r.) ww. pracownik był odpowiedzialny za realizację analogicznych zadań z zakresu spraw kontrolno-rozpoznawczych zajmując stanowisko Naczelnika Wydziału Operacyjno, Kontrolno-Rozpoznawczego.

⁷ Do 30 września 2019 r.

torów kolejowych z miejscowości Wałowice w stronę Wężysk, w przypadku którego napotkano na utrudniony dojazd drogą leśną – przypuszczalną przyczyną ww. pożarów było zaproszenie pożaru przez pociąg,

- z dnia 29.06.2018 r. - pożar traw na nasypie kolejowym na długości ok. 300 m i szerokości ok. 8m w miejscowości Pliszka oraz pożar trawy na nasypie kolejowym w trzech miejscach na łącznej powierzchni ok. 27 arów w miejscowości Budachów, w przypadku którego odnotowano utrudniony dojazd w terenie leśnym
- przypuszczalną przyczyną powyższych pożarów było uszkodzenie kół w pociągu,
- z dnia 3.06.2017 r. - pożar ok. 10 arów trawy na nasypie kolejowym w miejscowości Wałowice, którego przypuszczalną przyczyną było podpalenie.

(akta kontroli str. 74-96)

1.3. Stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego⁸, Komenda opracowała analizę zagrożeń oraz analizę zabezpieczenia operacyjnego na obszarze powiatu krośnieńskiego. W ww. analizie szlaki kolejowe stanowiły jeden z czynników zagrożenia. W dokumencie zapisano m.in., że przez teren powiatu przebiegają następujące główne połączenia kolejowe:

- linia znaczenia państwowego Czerwieńsk – Rzepin,
- linia znaczenia państwowego Czerwieńsk – Krosno Odrzańskie – Gubin (kolejowe przejście graniczne w Gubinie),
- linia nieeksploatowana Żagań – Lubsko – Gubinek.

Przez powiat przebiegają linie kolejowe, po których odbywa się transport materiałów toksycznych i niebezpiecznych, a w transporcie kolejowym najczęstsze awarie występują w punktach przeładunkowych i węzłach kolejowych. Z uwagi na przygraniczny charakter powiatu znacząca jest jego rola tranzytowa z resztą kraju.

W analizie zagrożeń wskazano, że głównym zagrożeniem powiatu są pożary, w których jednym z dominujących działów są lasy, a potencjalnie największe zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi i środowiska naturalnego wywołują katastrofy i awarie chemiczne mogące wystąpić w zakładach pracy i transporcie m.in. kolejowym.

(akta kontroli str. 99,104-108)

W okresie objętym kontrolą, do 2019 r. pracownicy Komendy nie posiadali danych w zakresie długości założonych pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych. Komendant wyjaśnił, że PSP *nie wystąpiła z pytaniem do Polskich Linii Kolejowych w zakresie długości założonych pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych na terenie powiatu, ponieważ nie ma to wpływu na stan ochrony przeciwpożarowej.*

(akta kontroli str. 74, 298)

Według Komendanta, obsada osobowa do prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych w zakresie nadzoru nad urządzaniem i utrzymaniem pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych *mogłaby być zwiększona ze względu na duże spektrum obowiązków, zarówno podstawowych jak i dodatkowych realizowanych przez funkcjonariusza prowadzącego czynności kontrolno-rozpoznawcze.* Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim, pismem z dnia 10 kwietnia 2019 r. przekazała do Komendy Wojewódzkiej pismo dotyczące analizy dodatkowych etatów.

(akta kontroli str. 299-301)

---

⁸ Dz.U. z 2017 r. poz. 1319, ze zm.

1.4. Posiadane środki finansowe oraz wyposażenie pozwalały na realizację zadań w obszarze objętym kontrolą. W ocenie Komendanta, sprzęt wykorzystywany podczas nadzoru nad urządzeniem i utrzymaniem pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych *mógłby zostać wzbogacony o wymianę pojazdu, który służyłby do prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych*, a zwiększenie środków finansowych w Komendzie pozwoliłoby na zaplanowanie wymiany wskazanego pojazdu.

(akta kontroli str. 299)

Podczas wykonywania czynności kontrolno-rozpoznawczych związanych z nadzorem nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych dotyczących pasów przeciwpożarowych przy czynnych liniach kolejowych wykorzystywano samochód operacyjny służący do poruszania się po drogach leśnych, taśmę mierniczą i aparat fotograficzny w celu wykonywania dokumentacji.

(akta kontroli str. 162)

1.5. Stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 r. w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną⁹ (dalej: rozporządzenie w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych), plan czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2017 rok został sporządzony do końca roku poprzedzającego rok objęty planem (zatwierdzony 30 grudnia 2016 r.). Na rocznych planach czynności kontrolno-rozpoznawczych na lata 2018 i 2019 nie widnieją daty ich zatwierdzenia, co zgodnie z wyjaśnieniami Komendanta było spowodowane przeoczeniem, które wynikało z tego, iż zgodnie z załącznikiem nr 6 do „metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych, mających na celu rozpoznawanie zagrożeń pożarowych oraz realizację nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych” nie ma informacji na temat daty zatwierdzenia.

(akta kontroli str. 163-166, 196-200, 223-226, 298)

W planach na 2017 r. oraz 2018 r. zawarto m.in. kontrole siedmiu nadleśnictw. Nie zaplanowano natomiast kontroli zarządcy linii kolejowych. Planem na 2019 r. objęto m.in. dziewięć nadleśnictw¹⁰ oraz PKP Zakład Linii Kolejowych S.A. w Zielonej Górze.

(akta kontroli str. 163-166, 196-200, 223-226)

1.6. W okresie objętym kontrolą:

- przeprowadzono 23 czynności kontrolno-rozpoznawcze w nadleśnictwach, z czego w pięciu protokołach zamieszczono informacje dotyczące pasów przeciwpożarowych wzdłuż linii kolejowych. Czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi objęto również (jednokrotnie) zarządcę linii kolejowych,
- poza planem czynności kontrolno-rozpoznawczych nie przeprowadzono kontroli dotyczących pasów przeciwpożarowych wzdłuż linii kolejowych.

(akta kontroli str. 167-192, 202-222, 227-257, 304)

1.7. Ww. czynności kontrolno-rozpoznawcze prowadzone były przez strażaków spełniających wymagania określone w §11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych.

(akta kontroli str. 258)

1.8. Wyniki kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych Komenda gromadziła w postaci zestawień obejmujących nieprawidłowości stwierdzone w poszczególnych grupach obiektów oraz postępowanie pokontrolne, zgodnie ze wzorami stanowiącymi załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia w sprawie czynności

⁹ Dz.U. Nr 225, poz.1934.

¹⁰ W planach na 2017 i 2018 r. zawarto Nadleśnictwa: Brzózka, Gubin, Bytnica, Krosno z/s w Osiecznicy, Lubsko, Krzystkowice, Cybinka, w planie na 2019 r. ponadto zawarto Nadleśnictwo Zielona Góra i Nadleśnictwo Sulechów.

kontrolno-rozpoznawczych. Sprawozdania z przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych składano do Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wielkopolskim w terminach określonych w § 14 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 264--277)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Następujące czynności kontrolno-rozpoznawcze przeprowadzono w terminach niezgodnych z planami czynności kontrolno-rozpoznawczych:

- zaplanowane na I kwartał 2018 r. czynności w nadleśnictwach Krosno z/s w Osiecznicy oraz Bytnica zostały przeprowadzone w kwietniu (Krosno) i maju (Bytnica) 2018 r.,
- zaplanowane na I kwartał 2019 r. czynności w Nadleśnictwie Zielona Góra i Nadleśnictwie Sulechów zostały przeprowadzone odpowiednio w sierpniu i wrześniu 2019 r.,
- zaplanowane na I kwartał 2019 r. czynności w PKP Zakładzie Linii Kolejowych S.A. w Zielonej Górze zostały przeprowadzone w sierpniu 2019 r.

(akta kontroli str. 196, 205-207, 211-213, 223-224, 227-228, 232-237)

Zgodnie z wyjaśnieniami Komendanta, niektóre czynności kontrolno-rozpoznawcze były prowadzone w terminach niezgodnych z planami czynności kontrolno-rozpoznawczymi ze względu na obłożenie obowiązkami służbowymi oraz dodatkowymi kontrolami, np. wypoczynku dzieci i młodzieży, placówek zapewniających całodobową opiekę zdrowotną niepełnosprawnym i przewlekle chorymi.

(akta kontroli str. 298)

2. Dokumentacja związana z czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi, m.in. w zakresie objętym niniejszą kontrolą, była prowadzona w sposób nie w pełni rzetelny:

- plan czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2017 r. nie został zastąpiony planem sporządzonym według wzoru określonego w załączniku nr 6 *Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych*, pomimo takiego obowiązku nałożonego pismem Zastępcy Komendanta Głównego PSP z dnia 8 lutego 2017 r., przekazanego do Komendy pismem Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP z dnia 20 lutego 2017 r.,
- stosownie do §10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych, protokół z ustaleń dokonanych w toku czynności kontrolującej sporządza niezwłocznie, tymczasem m.in. protokół ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzonych w:
  - Zakładzie Linii Kolejowych w Zielonej Górze dnia 29 sierpnia 2019 r. został sporządzony 19 września 2019 r., czyli 21 dni później,
  - Nadleśnictwie Brzózka 27 marca 2018 r. został sporządzony 13 kwietnia 2018 r., czyli 17 dni później,
  - Nadleśnictwie Lubsko 30 kwietnia 2019 r. sporządzono 9 maja, czyli dziewięć dni później¹¹.

(akta kontroli str. 163-166, 208-210, 227-228, 241-244, 308-309, 325)

Komendant wyjaśnił, że plan czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2017 r. nie został zastąpiony planem sporządzonym według wzoru określonego

¹¹ Ponadto, protokół ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzonych w Nadleśnictwie Zielona Góra 22 sierpnia 2019 r. został sporządzony 29 sierpnia 2019 r. czyli siedem dni później, przeprowadzonych w Nadleśnictwie Krzystkowie 10 kwietnia 2019 r. sporządzono 16 kwietnia 2019 r., czyli sześć dni później, a przeprowadzonych w Nadleśnictwie Lubsko 17 maja 2018 r. sporządzono 23 maja 2018 r., czyli sześć dni później.

w załączniku nr 6 *Metodyki* z uwagi na występujące wówczas w Komendzie zmiany kadrowe, a protokoły z ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych były sporządzane po wykonaniu innych równie niezwłocznych obowiązków służbowych. Komendant jednocześnie zadeklarował, że w przyszłości zostanie dołożona wszelka staranność, aby protokoły zostawały podpisywane w krótszym terminie.

(akta kontroli str. 298-299)

OCENA CZĄSTKOWA

W Komendzie zapewniono niezbędne przygotowanie kadrowo-organizacyjne umożliwiające sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych w zakresie urządzania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych, a czynności kontrolno-rozpoznawcze prowadziły osoby posiadające wymagane kwalifikacje. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące rzetelności dokumentacji i terminowości realizacji prowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych nie miały wpływu na realizację zadań.

OBSZAR

2. Prawidłowość nadzoru nad wykonywaniem obowiązków związanych z urządzaniem i utrzymaniem pasów przeciwpożarowych

Opis stanu faktycznego

2.1. W protokołach ustaleń z przeprowadzonych w latach 2017-2018 czynności kontrolno-rozpoznawczych w nadleśnictwach zamieszczono m.in. następujące informacje dotyczące pasów przeciwpożarowych wzdłuż linii kolejowych:

- na terenie Nadleśnictwa Gubin, w 2018 r., odcinek pasów przy szlaku kolejowym w okolicy m. Wałowice (86/2 do 83/8) niedostosowany do obowiązujących przepisów, pasy od nasypu do pierwszej bruzdy po pasach typu BK pokryte podszytami i zalesione, brak pasa zmineralizowanego o szerokości 4m (teren kolei), na terenie będącym w zarządzie Nadleśnictwa teren został wylesiony; również w 2017 r. poddano kontroli ten sam odcinek, stwierdzając niezachowanie odległości bruzd od krawędzi nasypu, bruzdy poprzeczne niesymetryczne, powstałe prostokąty porośnięte podszytami, nieoczyszczone z pozostałości roślinnych, pasy od nasypu do pierwszej bruzdy pokryte podszytami i zalesione;
- na terenie Nadleśnictwa Brzózka, w 2017 r., dokonano kontroli odcinka pasów przy szlaku kolejowym na kilometrażu 75/6-76/8, odcinek 2,26 km po lewej stronie torów (leśnictwo Wężyska oddział 52a i 79a) – wykonano pasy według wytycznych, po prawej stronie torów brak jakichkolwiek pasów ppoż. od strony m. Wężyska; pozostała część gruntów sąsiadujących ze szlakiem kolejowym należy do PKP, występują pasy typu BK, niezachowane są odległości bruzd od krawędzi nasypu (8 m-10 m), bruzdy poprzeczne niesymetryczne, powstałe prostokąty porośnięte podszytami, nie oczyszczone z pozostałości roślinnych, pasy od nasypu do pierwszej bruzdy pokryte podszytami i zalesione – 6-8 m od toru (kontrolowany odcinek 75/2-75/3);
- na terenie Nadleśnictwa Bytnica, w 2017 r., stwierdzono wykonanie pasów ppoż. według wytycznych (bruzda zmineralizowana o szerokości 4 m w odległości od 2 do 5 metrów od nasypu, grunt o szerokości 15 m wylesiony) oraz niewykonanie odnowienia mineralizacji gruntu w bieżącym roku (183-184 km odcinka szlaku kolejowego);
- na terenie Nadleśnictwa Krosno (z siedzibą w Osiecznicy), w 2017 r., podczas kontroli stwierdzono wykonanie pasów według wytycznych i brak odnowienia mineralizacji gruntu w bieżącym roku.

(akta kontroli str. 167-168, 175-176, 178-179, 181-182, 202-203)

Weryfikacja stanu pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych podczas czynności kontrolno-rozpoznawczych prowadzonych w nadleśnictwach wiązała się z brakiem podejmowania postępowań administracyjnych w stosunku do zarządcy linii kolejowych, który stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o *transporcie kolejowym*¹² jest odpowiedzialny za spełnianie warunków technicznych i organizacyjnych zapewniających m.in. ochronę przeciwpożarową. Pomimo stwierdzania nieprawidłowości w toku czynności prowadzonych w nadleśnictwach, nie podejmowano tych czynności u zarządcy. W ocenie NIK, Komenda powinna, w sytuacji stwierdzania nieprawidłowości dotyczących pasów przy liniach kolejowych podczas kontroli nadleśnictw, podejmować czynności u zarządcy linii kolejowych, zwłaszcza że powyższe miało miejsce m.in. w przypadku pasów zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa Gubin, czy Nadleśnictwa Krosno, gdzie w okresie objętym kontrolą Komenda odnotowała pożary przy liniach kolejowych.

(akta kontroli str. 74-94, 263)

W 2019 r. podczas czynności kontrolno-rozpoznawczych w nadleśnictwach nie kontrolowano pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych, natomiast przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze w PKP Zakładzie Linii Kolejowych w Zielonej Górze, którymi objęto pasy przeciwpożarowe wzdłuż linii kolejowej nr 273 (km 178,060-203,540). W wyniku ww. czynności stwierdzono m.in. niewielkie porosty roślinności występujące na pasach przeciwpożarowych.

(akta kontroli str. 227-257)

2.2. Z rozpoznania przeprowadzonego przez Komendę w toku niniejszej kontroli NIK wynika m.in., że w przypadku 22 spośród 30 poddanych analizie odcinków linii kolejowej stwierdzono brak wykonania pasów przeciwpożarowych¹³. Ponadto przy linii kolejowej nr 358:

- w przypadku 13 odcinków stwierdzono¹⁴ występowanie drzew i krzewów znajdujących się w odległości do 15 metrów od skraju toru kolejowego,
- na długości 24,2 km stwierdzono składowanie hałd drewna w odległości od skraju toru mniejszej niż 15 m.

(akta kontroli str. 259-262)

2.3. W zakresie sprawowania nadzoru nad pasami przeciwpożarowymi przy liniach kolejowych Komendant wskazał takie utrudnienia, jak ograniczona możliwość prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych ze względu na mocno wyeksploatowany służący do tego celu pojazd (szczegółowe przeprowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych wiąże się z poruszaniem po drogach leśnych niebędących dojazdami pożarowymi, których stan niejednokrotnie uniemożliwia poruszanie się pojazdów będących na wyposażeniu Komendy) oraz zbyt dużo stawianych nowych zadań w stosunku do liczby funkcjonariuszy mogących realizować powyższe zadania.

(akta kontroli str. 299)

2.4. W latach 2017-2019 Komenda nie zaewidencjonowała pisemnych skarg ani wniosków, o których mowa w art. 231-240 i art. 243-247 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*¹⁵ oraz § 8-12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w *sprawie organizacji przyjmowania*

¹² Dz.U. z 2019 r. poz. 710, ze zm.

¹³ Z tego przy linii kolejowej nr 358 brak było założonych pasów o łącznej długości ok. 30 km.

¹⁴ Ponadto przy części tej linii kolejowej brak było mineralizacji pasów przeciwpożarowych.

¹⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, ze zm.

*i rozpatrywania skarg i wniosków*¹⁶ w odniesieniu do urządzania, utrzymania i stanu pasów przeciwpożarowych.

(akta kontroli str. 289-294)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Podczas realizowanych czynności kontrolno-rozpoznawczych, przeprowadzonych dnia 29 sierpnia 2019 r. z udziałem przedstawiciela PKP PLK S.A. Zakładu w Zielonej Górze, skontrolowano wykonanie i utrzymanie pasów przeciwpożarowych tylko przy jednej linii kolejowej (nr 273), pomimo że zaplanowano skontrolowanie ww. pasów przy dwóch liniach kolejowych (nr 273 i nr 358).

Zdaniem NIK, przeprowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych przy linii nr 358, było szczególnie uzasadnione, gdyż:

- rozpoznanie stanu pasów w toku kontroli NIK, dokonane przez PSP, wykazało niewłaściwe¹⁷ wywiązywanie się przez zarządcę linii kolejowych z obowiązków utworzenia i utrzymywania pasów przeciwpożarowych przy linii nr 358,
- w dniu 30.04.2019 r., zaewidencjonowano pożar¹⁸ trawy na nasypie kolejowym linii nr 358 w miejscowości Wężyska zagrażający terenom leśnym znajdującym się wzdłuż nasypu na długości kilku kilometrów.

(akta kontroli str. 223, 227-228, 76-77, 259-262)

Komendant wyjaśnił, że nie przeprowadzono kontroli ww. linii kolejowej ze względu na obłożenie obowiązkami służbowymi oraz prowadzonym do dnia dzisiejszego remontem powyższej linii kolejowej.

(akta kontroli str. 299)

OCENA CZĄSTKOWA

Komenda nadzorowała przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych w zakresie urządzania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych oraz diagnozowała utrudnienia w zakresie sprawowania nadzoru w ww. obszarze. Przed 2019 r. stan pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych weryfikowany był podczas prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych w nadleśnictwach.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag, natomiast na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Rzetelne sporządzanie dokumentacji związanej z prowadzonymi czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi w zakresie urządzania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych.
2. Prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych zgodnie z planem.
3. Zrealizowanie w 2020 roku czynności kontrolno-rozpoznawczych z udziałem zarządcy linii kolejowej nr 358.

¹⁶ Dz. U. nr 5 poz. 46.

¹⁷ M.in. brak było założonych pasów o łącznej długości ok. 30 km, w przypadku 13 odcinków stwierdzono rosnące drzewa i krzewy znajdujące się w odległości do 15 metrów od skraju toru kolejowego, na długości 24,2 km linii kolejowej stwierdzono składowanie hałdy drewna w odległości od skraju toru mniejszej niż 15 m.

¹⁸ Przepuszczalną przyczyną było zaproszenie przez pociąg.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 10 grudnia 2019 r.

Kontrolerzy

Marzena Mielcarek
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

Rajmund Aszkowski
doradca ekonomiczny

.....
podpis